

УДК 330.322

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНІ: АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ

Студ. Н.О. Башенко, гр. БФ 1-16

Науковий керівник доц. Ю.О. Русіна

Київський національний університет технологій та дизайну

Метою та завданням є визначення сучасних тенденцій руху іноземних інвестицій у національну економіку, оцінка сучасної динаміки інвестиційних процесів та ідентифікація існуючих проблем у цій сфері, а також розробка рекомендацій щодо покращення інвестиційного клімату.

Об'єктом дослідження є актуальні процеси у сфері іноземного інвестування.

Методи та засоби дослідження. Теоретичною та методологічною базою роботи є наукові праці з проблем іноземного інвестування, законодавчі та нормативно-правові акти тощо. Інформаційною базою дослідження виступають офіційні дані Державної служби статистики України та результати власних досліджень і розрахунків.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Залучення іноземних інвестицій, в порівнянні з традиційними джерелами фінансування, дає додаткові можливості, що полягають у використанні зарубіжного організаційного та управлінського досвіду, доступу до новітніх технологій, розвитку експортного потенціалу підприємницьких структур та економіки, в цілому. Це обумовлює актуальність дослідження сучасних тенденцій і закономірностей руху іноземного капіталу в Україну. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання результатів визначення проблем і перспектив залучення прямих іноземних інвестицій в Україну.

Результати дослідження. Соціально-економічний розвиток країни та структурне перетворення економіки є неможливими без формування джерел інвестиційних ресурсів, адже інвестиції є своєрідною рушійною силою національного виробництва, ядром всіх економічних процесів у країні. Залучення іноземних інвестицій дає змогу країні розвивати експортний потенціал, можливість впровадження новітніх технологій та ноу-хау та поліпшити платіжний баланс [5, 10].

На сьогоднішній день потреба в інвестиціях для структурної перебудови української економіки зростає. У 2016 році прямі іноземні інвестиції згідно з даними Державної служби статистики, в абсолютному вираженні складають - \$ 4 405 800 000. До основних країн-інвесторів, на які припадає майже 70% загального обсягу надходжень інвестицій, входять Російська Федерація - \$ 1667 млн., Кіпр - \$ 427 700 000., Великобританія - \$ 403 900 000., Нідерланди - \$ 255 млн. і Австрія - \$ 249 900 000. Найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані в установи та організації, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, - \$ 2 825 300 000., підприємств оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів - \$ 524 900 000 і промисловості - \$ 475,2 млн [6, 8].

У січні-вересні 2017р. в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу було вкладено \$ 1218200000 прямих іноземних інвестицій. До основних країн-інвесторів України належали Кіпр - \$ 10201500000., Нідерланди - \$ 6560700000., Російська Федерація - \$ 4393200000., Великобританія - \$ 2193 млн. та Німеччина - \$ 1819900000. Найбільші обсяги надходження прямих інвестицій були спрямовані до підприємств промисловості - \$ 10849100000., установ і організацій, що здійснюють фінансову та

страхову діяльність, - \$ 10257, 5 млн., а також оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – \$ 5274900000 [4].

Найменші обсяги надходження прямих інвестицій у 2016-17рр. були спрямовані у високотехнологічні та інноваційні сфери промисловості [16].

На сьогодні склалися певні тенденції входження іноземних інвестицій до України:

1) надходження більшості інвестицій із країн ЄС, зокрема найбільше вкладали Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія, Велика Британія, Франція та Італія;

2) інвестування коштів країнами ЄС у високорентабельні галузі економіки, які дають швидкі прибутки,;

3) недостатній обсяг надходження іноземного капіталу в Україну у формі прямих інвестицій. На заваді притоку іноземного капіталу згідно з даними Інвесткомпанії «Dragon Capital», яка провела опитування іноземних інвесторів у 2017 році, є низка причин [13]:

- широко розповсюджена корупція;
- недовіра до судової системи;
- захоплення держави олігархами та монополізація;
- конфлікт із Росією;

4) брак робітничих кадрів на підприємствах. Інвестори купують і будують підприємства по всій території України. Коли нове підприємство збудоване, постає питання про залучення кадрів. Однак третину претендентів на посаду не влаштовує розмір заробітної плати, адже зараз існує конкуренція за працівника, інша третина просто не має потрібної освіти, а ще одна третина відмовляється від роботи взагалі, скидаючись на субсидію, та власну земельну ділянку, що забезпечує її власника. Виходом з цієї ситуації є залучення молодих спеціалістів, які щойно отримали освіту та співпраця з університетами. Виходом з цієї ситуації є навчання. Отже, щоб навчити працівників потрібно проводити виробничо-технічні курси та курси цільового призначення [1, 7].

Що ж стосується власне реформ, які повинні покращувати інвестиційний клімат, то Україні багато над чим потрібно працювати. Автором сформовані пропозиції щодо усунення проблем, що перешкоджають розвиткові інвестиційного клімату в країні [9, 11, 12, 18]:

1. Боротьба з корупцією. Найефектнішим шляхом вирішення цієї проблеми є лібералізація, обмеження можливостей втручання урядовців в господарські процеси, скорочення сфер адміністрування і регулювання.

2. Простота системи оподаткування. Необхідна проста і зрозуміла податкова система, яка задовольняла б сподіванням платників податків і дозволяла б дотримати державні інтереси.

3. В найкоротші терміни необхідно реалізувати програму реструктуризації банківської системи: підвищення прозорості банківської системи.

4. Особливої уваги потребує сфера захисту прав інтелектуальної власності.

5. Всебічний розвиток конкуренції. Необхідність ліквідації обмежень на підприємницьку діяльність і створення рівних умов для суб'єктів господарювання.

Висновки. Таким чином, найважливішою умовою залучення зарубіжних інвестицій в Україну є формування дієвого механізму підвищення ефективності залучення іноземних інвестицій в економіку України та зростання рівня інвестиційної привабливості шляхом подолання різноманітних перешкод для входження іноземних інвестицій та негативних тенденцій, що склалися в Україні на сьогодні.

Прямі іноземні інвестиції можуть бути джерелом не лише капіталу, але й також нових технологій, навиків менеджменту і системи маркетингу. Ці ресурси, в свою

чергу, стимулюють конкуренцію, новації, акумуляцію капіталу і, завдяки цьому, створюють робочі місця та стимулюють економічне зростання.

Ключові слова: іноземні інвестиції, актуальні тенденції, обсяг надходження, інвестор, робочі місця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонов В.Б. Оцінка ефективності структурних трансформацій залучення прямих іноземних інвестицій в Україні/ В.Б. Антонов // Регіональна економіка. - 2010. - №3.
2. Бондар І.Р. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну на сучасному етапі/І.Р. Бондар // Регіональна економіка. - 2009. - №4. - С.62-70.
3. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України/О.В. Гаврилюк // Фінанси України. - 2008. - №2.
4. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Євтушенко Г.І., Левківський Т.А. Іноземне інвестування в Україні. Сучасний стан та перспективи / Г.І. Євтушенко, Т.А. Левківський // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1.
6. Звіт про глобальну конкурентоспроможність України у 2017 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-ureytingu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2017>
7. Індекс інвестиційної привабливості - Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/>
8. Іноземні інвестиції в Україну зросли до 4,4 мільярда-економічна правда. – [Електронний ресурс].–Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/03/1/622136/>
9. Іноземні інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/12991010/finansii/inozemni_investitsiyi_zaluchennya_vikoristannya_u_krayini.
10. Інвестологія: наука про інвестування : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. С.К. Реверчука. – К. : Атака, 2001.
11. Левицький Р.Й. Комплексний механізм залучення іноземних інвестицій/Р.Й. Левицький // Економіка та держава. - 2008. - №1.
12. Малютін О. К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О. К. Малютін // Фінанси України. – 2011.
13. Раєвнева О.В. Статистична оцінка інвестиційної активності в Україні / О.В. Раєвнева, Л.В. Гриневиц // БІЗНЕС-ІНФОРМ. – 2012. – № 7.
14. Сайт «Doing Business» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://doingbusiness.org>
15. Сегура Дж. Інвестиційний клімат України-2016. – [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://glavcom.ua/publications/investitsiyuy-klimat-v-ukrajini-2016-yakim-yogobachit-amerikanskiy-investor-doslidzhennya-374495.html>.
16. Скільки іноземних інвестицій отримує Україна – [Електронний ресурс].–Режим доступу: <http://robotodavets.in.ua/2017/08/30/skilky-inozemnyh-investytsiy-otrymuje-ukrayina.html>
17. Харчук Т.В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України/ Т.В. Харчук // Формування ринкових відносин в Україні. - 2010. - №8.
18. Шафранська Т.Ю., Білан М.Г. Формування інвестиційного клімату України в сучасних економічних умовах / Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/46_PWMN_2015/Economics/4_205063.doc.htm.